

“Em preocupa l’hostilitat creixent entre Rússia i els Estats Units”

Quan l’ex-secretari de Defensa William Perry (Vandergrift, Estats Units, 1927) va visitar Barcelona per participar en un cicle de conferències organitzat per Casa Àsia encara no s’havien fet les eleccions legislatives a Rússia ni el referèndum a Veneçuela, ni tampoc la CIA havia presentat l’informe segons el qual l’Iran ha aturat el programa d’enriquiment d’urani. Tot i tenir una agenda molt plena i poc temps per a atendre els mitjans de comunicació, Perry va concedir una entrevista conjunta als setmanaris *Catalonia Today* i EL TEMPS.

—La vostra política com a secretari de Defensa es va caracteritzar per l’anomenada *defensa preventiva*. Quins trets defineixen l’actual model de defensa dels Estats Units?

—El model actual és el de la guerra preventiva. De fet, la guerra a l’Iraq es va planejar en aquests termes. La defensa preventiva és una altra cosa. Són les accions que es porten a terme per mirar de crear unes condicions per a la pau. És com la medicina preventiva. És allò que cal fer per no caure malalt. Hi va haver un exemple de defensa preventiva en acabar la guerra freda, quan ens vam adonar que, malgrat tot, encara hi havia desenes de milers d’armes nuclears. El perill, aleshores, no era que Rússia i els Estats Units es tiessin bombes els uns als altres, sinó que aquelles bombes caiguessin a les mans de les màfies o de grups terroristes. Per tant, primer, calia desmantellar tantes bombes com fos possible i, en segon lloc, que les conservades quedessin sota un estricte control. Aquells dies, a mitjan anys 90, Rússia vivia uns temps turbulents, tant econòmicament com socialment. Per això, una de les accions que vaig emprendre com a secretari de Defensa va ser treballar amb els russos per ajudar-los

William Perry va ser secretari de Defensa dels Estats Units de 1994 a 1997. L’ex-responsable de la política de seguretat nord-americana durant una part de l’etapa de govern demòcrata de Bill Clinton explica la seva visió sobre algunes qüestions que afecten l’estabilitat mundial.

a desmantellar una part de l’arsenal nuclear i a resguardar la resta. Això s’havia de fer, evidentment, amb l’acord i la cooperació del govern rus, que vam tenir.

—Ara, en canvi, sembla que la manera de fer del president rus, Vladímir Putin, fa tornar el món cap als anys de la guerra freda...

—Estic preocupat pel procés que viu Rússia, perquè, en primer lloc s’hi va perdre la democràcia. Em sembla que el país prospera, sobretot gràcies al preu del petroli. La gent hi viu millor que als anys 90 i ho atribueix al govern actual. Però em preocupa l’hostilitat creixent entre Rússia i els Estats Units i entre Rússia i Europa.

William Perry creu que els Estats Units van fer un mal ús de la força militar a l’Iraq.

Crec que tant els uns com els altres hauríem de fer un esforç per tornar a tenir més bona relació. Hi guanyarem més si cooperem amb Rússia que no pas si ens hi enfrontem. També Rússia hi sortirà guanyant si coopera amb Europa i amb els Estats Units. Crec que la responsabilitat d'aquesta confrontació és principalment de Putin, però els Estats Units també han fet coses per empitjorar la relació. Els russos tenen motius per a preocupar-se, com ara els intents unilaterals d'ampliació de l'OTAN i el pla per a fabricar míssils a Europa. Espero que el nou govern dels Estats Units parli d'aquestes qüestions amb els russos i miri d'arribar-hi a un acord. Si aquests dos problemes es resolguessin, aleshores seria possible de treballar colze a colze en qüestions realment preocupants, com ara l'Iran, per exemple.

—El programa nuclear iranià és, ara com ara, una amenaça per als Estats Units?

—Un arsenal nuclear a les mans de l'Iran seria, primer de tot, una amenaça per a tota la regió i, en segon lloc, per als Estats Units. És un perill que caldria evitar, si és que realment es

pogués fer. Aquesta opinió, evidentment, la comparteix la Unió Europea i, de fet, des d'Europa s'ha treballat per esvaïr aquesta amenaça, ara com ara sense resultats. Per tant, comparteixo l'objectiu de la Unió Europea i desitjo que els Estats Units treballaran intensament i constructivament amb la Unió Europea, i que també ho faci Rússia; d'aquesta manera, tindrem moltes més possibilitats d'aconseguir l'objectiu.

—En aquest sentit, què en pensem de l'anunci que va fer fa poc el president Hugo Chávez sobre la possibilitat que Veneçuela executi un pla per a tenir energia nuclear?

—Em sembla bé que qualsevol país es fabriqui energia nuclear, sempre que ho faci complint les mesures de seguretat estrictes que imposa l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica. Incloent-hi la restricció de tenir accés al cicle complet de l'enriquiment d'urani. El perill en l'energia nuclear comença quan un país intenta controlar tot el cicle. L'Agència ha proposat que els països que vulguin usar energia nuclear ho facin conjuntament amb l'Agència mateix. És només quan alguns països insisteixen a controlar el cicle complet que això es converteix en un perill, perquè una vegada un país aconsegueix enriquir prou urani per a fer funcionar un reactor nuclear, també en té prou per a fabricar una bomba atòmica. Hi ha una gran diferència.

—Si haguéssiu estat secretari de Defensa l'any 2003, els Estats Units haurien atacat l'Iraq?

—Haig d'anar amb molt de compte amb la resposta, perquè no és una qüestió de dir sí o no. Si l'Iraq hagués tingut armes nuclears que haguessin representat un perill per a la regió i per als Estats Units, hauríem hagut de fer servir l'amenaça militar per evitar-ho. Però l'amenaça militar no és igual que fer ús de la força. Això és el que s'anomena *diplomàcia coercitiva*. Però l'objectiu de la diplomàcia coercitiva és no haver d'exercir la força militar. Hi ha, per tant, dues diferències entre això i el que els Estats Units han fet a l'Iraq. Primer de tot, l'Iraq no tenia armes nuclears i, per tant, abans d'aplicar les mesures coercitives calia estar-ne molt segur.

En segon lloc, fins i tot en el cas que n'hi hagués hagut, hi havia un procés engegat, a través de les Nacions Unides, de control i verificació. Els Estats Units havien d'haver donat a aquest procés l'oportunitat de resoldre el problema. Per tant, vet aquí quina hauria estat la meua posició. Jo no descartaria la força militar, però penso que, vistes les circumstàncies, els Estats Units van fer un mal ús d'aquesta força.

—Quina és la jugada final d'aquesta guerra, si és que n'hi ha cap?

—Si voleu dir la jugada final desitjada, crec que és que l'Iraq sigui un país amic dels Estats Units. I, més important encara, que sigui un país que es pugui governar tot sol i que hi baixi el nivell de violència i de mort.

—Això es pot aconseguir?

—Crec que sí. La pregunta és quina forma de govern hi hauria d'haver. Hi ha tres grups diferents a l'Iraq. Sembla que hauria de ser una mena de federació. És el mateix problema amb què ens vam enfrontar a Bòsnia. El dilema estava entre un govern centralitzat o una federació. Ara tenen una federació on cada un dels tres grups diferents que hi ha a Bòsnia té un nivell d'autogovern. Una cosa semblant s'hauria de fer a l'Iraq.

—Com veieu les relacions entre Espanya i els Estats Units, després de la retirada de tropes de l'Iraq ordenada pel president Rodríguez Zapatero?

—No em consta que als Estats Units hi hagi cap mena de malestar respecte a Espanya ni als espanyols. Possiblement hi ha unes quantes persones dins el govern que veuen la retirada amb ressentiment, però no hi ha sensació de malestar. De la mateixa manera, espero que en l'altra direcció, d'Espanya cap als Estats Units, aquesta sensació millorarà a mesura que el conflicte de l'Iraq disminueixi i quan hi hagi una nova administració. Estic molt més preocupat pel baix nivell a què han arribat les relacions entre Europa i Amèrica i crec que s'haurien de refer. En primer lloc, posant fi a la guerra a l'Iraq i, en segon lloc, amb un govern que tracti els països europeus amb més respecte.

Xevi Camprubí

